

LähiTapiola Kaakkois-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022

y-tunnus: 0225907-5

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2022.....	1
1 Avaintiedot	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat	2
3 Vakavaraisuus ja riskiasema.....	4
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	5
5 Tulevaisuuden näkymät	5
6 Hallinto ja vastuullisuus	5
7 Ehdotus voiton käyttämisestä	8
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2022	9
8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Kaakkois-Suomi	9
9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	27
10 Riskienhallinnan liitetiedot	32
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	37
Tilinpäätösmerkintä	38

Hallituksen toimintakertomus 2022

LähiTapiola Kaakkois-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Kaakkois-Suomi) kotipaikka on Lappeenranta ja y-tunnus O225907-5. Yhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Kaakkois-Suomi kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyhtiöryhmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus O211034-2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 Avaintiedot

- Vuosi 2022 oli poikkeuksellinen, kun Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, voimakkaasti kohonneet energian hinnat, kiivaaksi vauhdittunut inflaatio sekä selvästi kohonneet markkinakorot aiheuttivat huomattavaa epävarmuutta rahoitusmarkkinoille ja talouteen, mikä heijastui erityisesti yhtiömme sijoitustoiminnan tulokseen.
- Haasteellisesta taloussympäristöstä huolimatta vakavaraisuutemme vahvistui merkittävästi ja liiketuloksemme oli 7,5 miljoonaa euroa (10,9 milj. € v. 2021).
- LähiTapiola-ryhmän vahva taloudellinen asema luo vakautta yhteiskuntaan ja turvaa omistaja-asiakkaillemme. Se luo myös erinomaisen pohjan omistajatahtomme mukaisesti painottaa asiakaskeskeisyyttä, asiakas-hyödyn kasvattamista sekä pitkäjänteistä ja vastuullista liiketoimintaa kaikkialla Suomessa.
- Vahvat panostuksemme järjestelmäuudistuksiin, digitaalisuuteen sekä automaatioon jatkuivat läpi vuoden.
- Koko Suomen hyvinvointia edistävät vastuullisuuden strategiset tavoitteet ohjaavat ryhmän tekemiä lahjoituksia ja kumppanuustoimintaa. Vuonna 2022 ryhmän yhtiöt kohdistivat lahjoituksia mm. korkeakouluille ja mielenterveyden edistämiseksi sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Ukrainaa tuimme niin kriisialueelle kuin Suomeen kohdistuvin lahjoituksin.
- Vahinkovakuuttamisessa vahvistimme edelleen markkinajohtajan asemaamme liikennevakuuttamisessa saavutettuaamme vuoden aikana

markkinajohtajuuden myös yritysajoneuvojen osalta. Maatilavakuuttamisessa säilyitimme yhä asemamme markkinajohtajana.

- LähiTapiola Varainhoito -konsernin toiminta alkoi 1.1.2022, kun LähiTapiola Varainhoito Oy (emoyhtiö), Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy sekä LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen muodostivat konsernin. Samaan aikaan LähiTapiola-ryhmä keskitti sijoitusmyynnin ja asiakaspalvelun organisaation LähiTapiola Varainhoitoon.

Vakuutustoiminnan volyyymi ja kannattavuus	2022	2021
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	40,1	39,3
Muutos %	2,0	1,0
Kate ennen tasoitusmäärän muutosta, milj. eur.	7,4	6,9
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	79,5	80,1
Riskisuhde, %	45,8	48,4
Toimintakulusuhde, %	33,6	31,7
Korvaukset ja asiakasedut	2022	2021
Maksetut korvaukset, milj. eur.	20,7	18,2
Omaetu, milj. eur.	3,7	3,6
S-bonus, milj. eur.	1,4	1,4
Tulos ja vakavaraisuus	2022	2021
Liiketulos, milj. eur.	7,5	10,9
Kokonaistulos, milj. eur.	-3,2	18,2
Vakavaraisuussuhde, %	392,3	328,9

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2021 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat suluissa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskanntamme muodostuu henkilö- ja maatalo-asiakkaista sekä pienistä ja keskisuurista yrityksistä.

Digitaalinen vuorovaikutus jatkaa vahvaa kasvuaan läpi yhteiskunnan ja korostuu yhä useammin myös asiakaskohtaamisissa. Tavoitteenamme on toimialan paras henkilökohtaisen ja digitaalisen palvelun yhdistelmä. Keskeinen tekijä tavoittemme saavuttamisessa on monikanavainen järjestelmä uudistus. Kyseisellä vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistuksella tähtäämme selkeysiin ja helppokäyttöisiin vakuutus tuotteisiin ja -palveluihin. Paransimme omistaja-asiakkaidemme verkkopalvelun toimintaa ja yhä suurempi osa korvaushakemuksista on automaattisen päätöksenteon piirissä. Lisäksi toteutimme parannuksia myös yritysasiakkaiden digitaalisiin palveluihin.

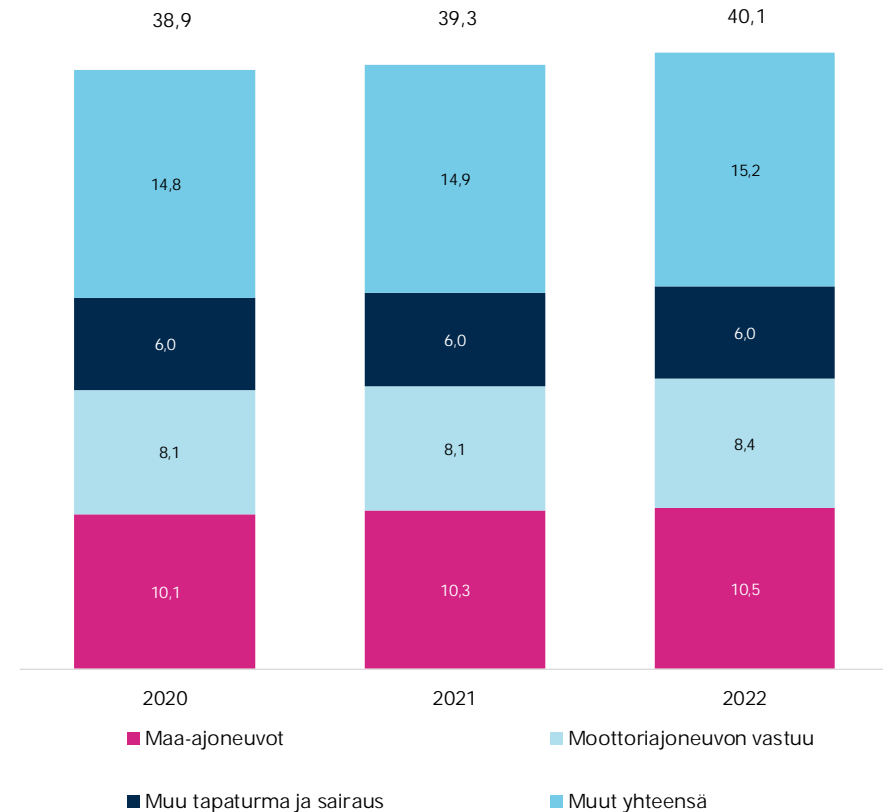
Ensivakuutuksen maksutulomme oli 40,1 miljoonaa euroa (39,3 milj. €), jossa kasvua edelliseen vuoteen 2,0 prosenttia (1,0 %). Maksutulon kasvua tukivat korkea asiakaspysyvyys ja myynnin kasvu sekä verkossa että henkilökohtaisen palvelun kanavissa.

Vahvistimme vuoden 2022 aikana asemaamme liikennevakuutuksen markkinajohtajana: vakuutus sopimusten määrällä mitattuna alueellinen markkinaosuutemme oli vuoden lopussa 35,6 prosenttia (34,7 %).

Maksettujen korvausten yhteismäärä oli 23,6 miljoonaa euroa (21,0 milj. €). Koronapandemian rajoitustoimet purettiin kevään aikana ja lisääntynyt yhteiskunnallinen aktiviteetti kasvatti myös maksettuja korvauksia. Monissa vakuutuslajeissa palattiin jo pandemiaa edeltäville tasoille. Lisäksi korkea inflaatio kasvatti korvauskulua loppuvuoden aikana.

LähiTapiola Kaakkois-Suomi

Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulumme olivat 20,0 miljoonaa euroa (20,6 milj. €) ja riskisuhteemme ilman perustekorkokulua 45,8 prosenttia (48,4 %). Omaisuuden ja toiminnan yli 100 000 euron suurvahinkoja sattui 5 kappaletta (5 kpl). Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 20,7 miljoonaa euroa (18,2 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskittämisetuina 3,7 miljoonaa euroa (3,6 milj. €) ja S-ryhmän bonuksena 1,4 miljoonaa euroa (1,4 milj. €).

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu, panostukset liiketoiminnan kehittämiseen sekä yhteiskunnallisen aktiviteetin lisääntyminen ovat vaikuttaneet toimintakulujen kasvuun. Toimintakulumme olivat 12,4 miljoonaa euroa (11,5 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhteemme nousi 1,9 prosenttiyksikköä ja oli 33,6 prosenttia (31,7 %).

Haastavasta taloudellisesta ympäristöstä huolimatta vahinkovakuutustoimintamme on pysynyt kannattavana. Vakuutustekninen katteemme ennen tasotusmäärän muutosta oli 7,4 miljoonaa euroa (6,9 milj. €). Yhdistetty kulusuhteemme ilman perustekorkokulua oli 79,5 prosenttia (80,1 %).

Vahinkovakuutuksessa korvauskuluihin sisältyy kertaluontoisia eriä liittyen vastuuelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 1,1 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasotusmäärän muutosta. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme, ja sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme tulevaisuudessakin.

Vuosi 2022 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa. Venäjän hyökkäyssota, inflaation kiihtyminen, energiakriisi ja rahapolitiikan kiristykset heikensivät talouksien ja rahoitusmarkkinoiden tulevaisuudennäkymiä. Rahoitusmarkkinoille osakkeiden ja joukkolainojen toteutuneet tuotot painuivat tarkastelujaksolla negatiiviseksi ja erityisesti korkosijoitusten toteutuneet tuotot jäivät poikkeuksellisen heikoiksi. Valuuttamarkkinoilla dollari vahvistui euroa vastaan, mikä paransi dollarisijoitusten tuottoja euroissa mitattuna.

Maailman johtavat keskuspankit aloittivat ohjauksorkojen nostot alkuvuonna ja jatkoivat niitä aina vuoden loppuun saakka. Yksittäiset koronnostot ovat olleet poikkeuksellisen suuria, minkä seurauksena rahataloudelliset olosuhteet ovat kiristyneet merkittävästi. Rahapolitiikan kiristykset vaikuttavat reaalityönteeseen 6–18 kuukauden viipeellä, jonka seurauksena johtavien teollisuusmaiden taantumien todennäköisyys on koholla vuonna 2023. Sijoitusmarkkinoiden ja talouspolitiikan tekijöiden näkökulmasta taantumien syvyys, kesto ja laajuus vaikuttavat tuleviin päätöksiin.

Sijoitusmarkkinoiden yleinen heikkous heijastui myös LähiTapiola Kaakkois-Suomen sijoituksiin. Vuonna 2022 sijoitukset tuottivat kokonaisuutena edellisvuotta heikommin, ja sijoitustoiminnan nettotuottomme oli -0,3 miljoonaa euroa (3,8 milj. €). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli -6,1 prosenttia (6,8 %).

Sijoitustoiminta	2022	2021
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	-6,1	6,8
Korkosijoitukset	-11,3	0,2
Osakesijoitukset	-4,2	14,7
Kiinteistösijoitukset	0,0	4,5
Muut sijoitukset	5,1	0,0
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	35,8	44,0
Osakesijoitukset	50,3	43,4
Kiinteistösijoitukset	13,9	12,6
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	168,1	176,7

LähiTapiola-ryhmän monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita tarjoavat LähiTapiola Varainhoito –konsernin yhtiöt: LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oy, vaihtoehtorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistösijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTapiola Henkiyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus Oy tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor'sin 21.10.2022 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle antamaan A-luokitukseen vakain näkymin vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tulosehditys edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa lokakuussa 2021. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

LähiTapiola Vahinkoyhtiö toimii LähiTapiola-ryhmän vakuutus- ja rahoitusryhmän ylimpänä emoyrityksenä, jonka tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa velvoitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen velvoittaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa. Ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on tällä hetkellä vahvalla tasolla, jolloin todennäköisyys sille, että joudutaan turvautumaan yhteisvastuusopimuksen mukaisiin pääomituksiin, on hyvin pieni. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

Vuotta 2022 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2023 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 392,3 prosenttia (328,9 %). Siten yhtiömme vakavaraisuutta voidaan pitää vahvana.

Yhtiömme vakavaraisuussuhde vahvistui tilikauden aikana johtuen pääosin markkinariskien pienentymisestä ja korkotason voimakkaasta noususta, mikä laski vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrää.

Yhtiömme likviditeettitilanne oli hyvällä tasolla tilikauden aikana. Mahdollisiin likviditeettitarpeisiin on varauduttu riittävällä käteisen määrällä ja varmistamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likvidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toimintamme merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus tuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammattitauteihin ja jälleenvakuutussuojiiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutuslalla samanlainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialalukumat, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Geopoliittiset riskit nousivat Venäjän Ukrainassa aloittamien sotatoimien myötä toimintaympäristön keskeisemmäksi kysymykseksi. Kokonaistilanne on edelleen hyvin arvaamaton ja sodan laajentuminen mahdollista. Tilanteen johdosta Suomi on päättänyt hakea Pohjois-Atlantin liiton (NATO) jäsenyyttä. Tarkasteluhetkellä liittymisprosessi on edelleen kesken. Talouspakotteet ja vastapakotteet heikentävät kansantalouden näkymiä ja luovat epävarmuutta myös vahinkovakuutustoimintaan. Vakuutusyhtiöiden operatiiviseen toimintaan vaikuttavien kyberhyökkäysten todennäköisyys sekä vakuutusyhtiöissä että niiden vakuuttamien kohteiden osalta on kasvanut. Myös pandemian vaikutukset näkyvät edelleen kansantaloudessa. Sekä Ukrainan sodan, että koronapandemian vaikutusten hallitsemiseksi jatkettiin LähiTapiolassa liiketoiminnan johtoryhmien sekä erityistilanneryhmien toimintaa. Ryhmien tehtävänä oli muodostaa tilannekuva poikkeustilanteiden riskeistä ja vaikutuksista LähiTapiolalle sekä päättää tarvittavista liiketoiminnallisista linjauksista, toiminnallisista ohjeistuksista ja viestinnän sisällöistä.

Toimintaympäristön riskejä lisäävät myös kansainvälisen talouden heikentyneet suhdannenäkymät inflaation kiihtymisen, korkojen nousun ja varallisuusarvojen laskun myötä.

Riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa ja vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vahinkovakuutuksen markkinanäkymä on sidoksissa talouden realiteetteihin. Rahapolitiikan kiristämisen myötä kansatalous on vajoamassa taantumaan ja korkea inflaatio syö kuluttajien ostovoimaa. Hidastuva kasvu heikentää myös vakuutusten kysyntää. Vahinkovakuutus toimialana on osoittautunut kriinkestäväksi ja kansantalouden taantumana jäädessä lyhytaikaiseksi vahinkovakuutuksen näkymät ovat kokonaisuutena vakaat. Korkea työllisyysaste tukee osaltaan positiivisesti vahinkovakuutuksen kehitystä.

Vahinkovakuutuksen asiakaspysyvyyden odotetaan säilyvän hyvällä tasolla. Teknologisen kehityksen vauhdittama verkkoasioinnin merkitys kasvaa edelleen.

LähiTapiolan vahinkovakuutustoiminnan kehityspanostukset kohdistuvat laajaan perusjärjestelmä uudistukseen sekä asiakkaiden asiointi- ja ostomahdollisuuksien parantamiseen. Keskitymme omistaja-asiakkaidemme elämänturvan ja hyödyn kasvattamiseen.

5.2 Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Sijoitustoiminnan näkymät vuodelle 2023 ovat epävarmat. Suurin yksittäinen riski liittyy suhdannenäkymään. OECD:n ennakoivat suhdanneosoittimet kertovat mahdollisen suhdannepohjan olevan käsillä ja uusi elpyminen voisi käynnistyä keväällä, jolloin talouden kovat faktat kääntyisivät parempaan suuntaan syksyllä 2023.

Suhdannenäkymään liittyy kuitenkin myös muita merkittäviä riskejä. Venäjän hyökkäyssodan laajeneminen, Euroopan energiakriisin paheneminen ja stagflaation syveneminen kasvattaisivat alasuuntaisia riskejä. Lisäksi inflaation sitkeys, rahapolitiikan liian voimakkaat kiristykset ja Kiinan kiinteistösektorin tilanne aiheuttavat epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkymiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tuloksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskuluihin.

6 Hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutuksenottajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyrittäjäryhmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisiin sopimuksiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan osoitteessa <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

6.2.1 Yhtiökokous

LähiTapiola Kaakkois-Suomen yhtiökokous pidettiin 13.5.2022. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2021, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastajat. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomallimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutusentajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Kertomusvuonna hallintoneuvoston jäsenet olivat: Antero Parkkonen (puheenjohtaja), Arto Kauppila (varapuheenjohtaja), Mikko Eskola, Mika Haakana (13.5.2022 alkaen), Timo Haimila, Jarkko Hartikainen, Jari Heinonen (13.5.2022 alkaen), Saija Hyvättinen, Elina Inkeroinen-Lalu, Jukka Jaakkola, Keijo Kaalimaa, Matti Kaatonen, Maarit Koverola, Juha Kuokka, Nina Lappalainen, Suvi-Tuuli Lappalainen (13.5.2022 alkaen), Mika Luukkonen, Anssi Manninen, Rauli Pohjola, Marjak Rämä, Teppo Saalasti (13.5.2022 saakka), Timo Seppälä, Annastiina Tiainen (13.5.2022 saakka), Lasse Vallentin, Marjut Vallin (13.5.2022 alkaen), Sanna Vapalahti ja Arto Vuorela.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.2.1 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valinteesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston henkilövalintoja sekä hallituksen jäsenten valintaa.

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan jäsenet ovat Antero Parkkonen (puheenjohtaja), Arto Kauppila, Lasse Vallentin ja Sanna Vapalahti.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2022 hallituksen puheenjohtajana toimi Jyrki Mattinen, varapuheenjohtajana Ari Nopanen ja jäseninä Heli Arminen, Petri Heikkinen, Kaisa Heino, Henri Karppinen Kirsi Lyytikäinen ja Juha Sormunen.

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.4 Johtoryhmä

LähiTapiola Kaakkois-Suomen johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja Teemu Routti (puheenjohtaja), hallintojohtaja Petteri Behm, liiketoimintajohtaja Jari Karvanen ja liiketoimintajohtaja Jyrki Sivonen. Johtoryhmän sihteerinä toimii controller Joel Langel.

6.2.5 Toimitusjohtaja

LähiTapiola Kaakkois-Suomen toimitusjohtajana toimii Teemu Routti. Toimitusjohtajan sijaisena toimii liiketoimintajohtaja Jari Karvanen.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Kaakkois-Suomen tilintarkastajana jatkaamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Timo Nummi, KHT. Yhtiön varatilintarkastajan toimii Mikko Haavisto, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Kaakkois-Suomi on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

LähiTapiola Kaakkois-Suomen lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

LähiTapiola Kaakkois-Suomen henkilöstön lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 59 (59) henkilöä.

Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on kannustaa hyvään suoritukseen sekä motivoida ja sitouttaa henkilöstöä. Palkitsemisjärjestelmä koskee johtoa ja koko henkilöstöä. Palkitsemisen perusteena on henkilön hyvä työsuoritus suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

LähiTapiola Kaakkois-Suomen ylimmän johdon eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2022 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/lahitapiola-ryhma/yhtioryhmatietoa/yhtioryhman-hallintomalli/palkitseminen-lahitapiolassa->.

6.4 Vastuullisuus

LähiTapiola-ryhmän vastuullisuustyön kivijalka on asiakasomisteisuus ja aktiivinen roolimme yhteiskunnassa. Vastuullisuuden vahvistaminen on yksi LähiTapiolan ryhmästrategian tavoitteista: haluamme olla vaikuttavasti vastuullinen kaikkialla Suomessa.

LähiTapiolan ryhmätasoiset vastuullisuustavoitteet ohjaavat myös LähiTapiola Kaakkois-Suomen vastuullisuustyötä. Liiketoimintalähtöiset vastuullisuustavoitteemme kytkeytyvät vakuuttamiseen ja sijoittamiseen. Haluamme olla riskien ennaltaehkäisyn vaikuttavin kumppani muuttuvien riskien maailmassa. Luomme uusia vastuullisia palveluja ja vahvistamme asemaamme vastuullisen sijoittamisen edelläkävijänä. Etsimme suomalaisia ratkaisuja ilmastomuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen. Lisäksi vahvistamme oman vastuullisuustyömme perustaa, jotta voimme varmistaa muiden tavoitteidemme saavuttamisen.

Olemme sitoutuneet ryhmänä YK:n ympäristöohjelman alaisiin kestäväen vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan roolin Pariisin Ilmastopimuksen ja YK:n kestäväen kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa. Sijoitustoiminnassa huomioimme kestäväen sijoittamisen periaatteet.

Vuonna 2022 rakensimme uuden vastuullisuuden johtamisen mallin. Keväällä toimintansa aloitti uusi vastuullisuuden ohjausryhmä, joka ohjaa vastuullisuuden kehittämistä, vastuullisuustavoitteiden toimeenpanoa ja varmistaa sääntelyn vaatimusten ennakkoinnin. Vastuullisuuden johtamista tukee säännöllisesti kokoontuva hallinnon edustajien vastuullisuusryhmä.

Vuonna 2022 LähiTapiola-ryhmän yhtiöt lahjoittivat korkeakouluille ja oppilaitoksille eri puolilla Suomea yhteensä 620 000 euroa taloudellisen elinvoiman ja osaamisen vahvistamiseksi. Ukrainan sodan alettua yhtiöt tekivät nopeasti päätöksen 300 000 euron lahjoituksesta Suomen Punaisen Ristin hätäapukuräykseen. Loppuvuodesta teimme uuden 130 000 euron arvoisen lääkinnällisten tarvikkeiden lahjoituksen, jonka Keskuskauppakamari koordinoi perille yhteistyössä Ukrainan suurlähetystön kanssa.

LähiTapiola Kaakkois-Suomi osallistui edelleen aktiivisesti lukuisiin toimialueensa turvallisuutta ja hyvinvointia edistäviin hankkeisiin järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa tukevin sponsoroinnin ja lahjoituksin.

Kerromme LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2022 toiminnasta erillisessä vastuullisuusraportissa, joka julkaistaan osoitteessa <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/voosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen ehdotus

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Kaakkois-Suomen yhtiökokoukselle, että vuoden 2022 tilikauden voitosta, 6 398 048,33 euroa, siirretään 50 000 euroa käyttörahastoon ja loppuosa 6 348 048,33 euroa siirretään varmuusrahastoon. Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	70 923 359,87
Pohjarahasto	5 312 642,23
Takuupääoma	10 681 402,86
Varmuusrahasto	54 644 314,78
Käyttörahasto	285 000,00

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2022

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Kaakkois-Suomi

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Kaakkois-Suomi

VAKUUTUSTEKNIINEN LASKELMA	1.1.2022	-	31.12.2022	1.1.2021	-	31.12.2021	
Vakuutusmaksutuotot							
Vakuutusmaksutulo	1	40 110 117,20		39 311 154,55			
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 841 513,47	37 268 603,73	-2 970 908,12	36 340 246,43		
Vakuutusmaksuvastuun muutos							
Kokonaismuutos		-342 702,00	-342 702,00	-113 644,00	-113 644,00		
Jälleenvakuuttajien osuus							
Kokonaismuutos		198,00	198,00	-69 066,25	-69 066,25		
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä			-342 504,00		-182 710,25		
Vakuutusmaksutuotot yhteensä			36 926 099,73		36 157 536,18		
Korvauskulut							
Maksetut korvaukset		-23 603 690,64		-20 963 051,06			
Jälleenvakuuttajien osuus		720 120,56	-22 883 570,08	368 600,56	-20 594 450,50		
Korvausvastuun muutos							
Kokonaismuutos		-485 630,00	-485 630,00	-1 343 437,00	-1 343 437,00		
Jälleenvakuuttajien osuus							
Liiketoimintasiirron osuus		0,00		0,00			
Kokonaismuutos		3 413 414,99	3 413 414,99	1 383 079,44	1 383 079,44		
Korvausvastuun muutos yhteensä			2 927 784,99		39 642,44		
Korvauskulut yhteensä			-19 955 785,09		-20 554 808,06		
Liikekulut	3		-9 564 117,95		-8 721 941,84		
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta			7 406 196,69		6 880 786,28		
Tasoitusmäärän muutos							
Kokonaismuutos		544 680,00	544 680,00	544 680,00	544 680,00		
Vakuutustekninen kate	2		7 950 876,69		7 425 466,28		
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNIINEN LASKELMA		1.1.2022	-	31.12.2022	1.1.2021	-	31.12.2021
Vakuutustekninen kate				7 950 876,69			7 425 466,28
Sijoitustoiminnan tuotot	4	4 926 996,95			5 421 922,11		
Sijoitustoiminnan kulut	4	-5 180 971,88			-1 579 217,29		
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	4	0,00	-253 974,93		0,00	3 842 704,82	
Muut tuotot	4						
Muut			1 087 701,33			904 931,66	
Muut kulut	4						
Muut			-751 691,89			-741 065,99	
Voitto varsinaisesta toiminnasta			8 032 911,20			11 432 036,77	
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja			8 032 911,20			11 432 036,77	
Tuloverot							
Tilikauden vero		-1 580 554,82			-2 279 865,14		
Aikaisempien tilikausien verot		-54 308,05			-12 043,45		
Laskennallisen veroveljan muutos		0,00	-1 634 862,87		0,00	-2 291 908,59	
Tilikauden voitto			6 398 048,33			9 140 128,18	

8.2 Tase, LähiTapiola Kaakkois-Suomi

VASTAAVAA		31.12.2022	31.12.2021
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	8	3 452 360,67	3 410 543,50
Sijoitukset			
Kiinteistösijoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		971 776,34	978 164,61
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		225 000,00	225 000,00
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjiltä		0,00	0,00
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrittäjissä	7	1 196 776,34	1 203 164,61
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		59 002 646,20	51 990 373,78
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrittäjiltä		0,00	0,00
Muut sijoitukset	7	89 746 029,02	91 349 442,56
Rahoitusmarkkinavälineet		1 233 271,72	1 427 388,29
Muut sijoitukset		0,00	0,00
Jälleenvakuutustalletesaamiset		0,00	0,00
		151 178 723,28	145 970 369,24
Saamiset	13		
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		8 094 308,26	7 586 642,25
Vakuutusedustajilta		0,00	0,00
Jälleenvakuutustoiminnasta		407 069,35	318 747,02
Muut saamiset		353 348,04	319 865,07
		8 854 725,65	8 225 254,34
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet	8		
Koneet ja kalusto		114 623,49	112 557,02
Muut aineelliset hyödykkeet		63 260,00	32 037,00
Ennakkomaksut		0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset		3 662 458,14	6 783 317,71
		3 840 341,63	6 927 911,73
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		20 103,00	15 787,66
Muut siirtosaamiset		324 245,73	195 011,95
		344 348,73	210 799,61
Vastaavaa yhteensä		167 670 499,96	164 744 878,42

VASTATTAVAA		31.12.2022		31.12.2021
Oma pääoma	9			
Pohjarahasto		5 312 642,23		5 312 642,23
Takuupääoma		10 681 402,86		10 681 402,86
Muut rahastot		48 531 266,45		40 155 337,38
Tilikauden voitto/tappio		<u>6 398 048,33</u>		<u>9 140 128,18</u>
		70 923 359,87		65 289 510,65
Vakuutustekninen vastuuelka				
Vakuutusmaksuvastuu		15 963 479,01		15 620 777,01
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-198,00</u>	15 963 281,01	<u>0,00</u>
Korvausvastuu		54 696 223,00		54 210 593,00
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-10 964 796,71</u>	43 731 426,29	<u>-7 551 381,72</u>
Tasointusmäärä			<u>32 892 914,00</u>	<u>33 437 594,00</u>
			92 587 621,30	95 717 582,29
Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	11		<u>162 832,00</u>	<u>138 098,00</u>
			162 832,00	138 098,00
Velat	13			
Ensivakuutustoiminnasta		626 203,78		639 510,12
Jälleenvakuutustoiminnasta		2 223,12		35 646,71
Muut velat		<u>2 208 094,58</u>		<u>1 797 076,87</u>
		2 836 521,48		2 472 233,70
Siirtovelat	13		<u>1 160 165,31</u>	<u>1 127 453,78</u>
Vastattavaa yhteensä		<u>167 670 499,96</u>		<u>164 744 878,42</u>

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Kaakkois-Suomi

Liiketoiminnan rahavirta	31.12.2022	31.12.2021
Voitto varsinaisesta toiminnasta	8 032 911,20	11 432 036,77
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	-3 129 960,99	-401 612,19
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	4 406 460,66	-1 096 083,19
Pakollisten varausten muutos	24 734,00	42 214,00
Suunnitelman mukaiset poistot	603 669,22	556 645,41
Muut oikaisut	-998 886,24	-161 011,26
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	8 938 927,85	10 372 189,54
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-763 020,43	-34 341,22
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	396 999,31	374 271,28
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	8 572 906,73	10 712 119,60
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista		
Maksetut välittömät verot	-1 634 862,87	-2 291 908,59
Liiketoiminnan rahavirta	6 938 043,86	8 420 211,01
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-9 617 302,97	-7 035 686,00
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	998 886,24	161 011,26
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-676 287,59	-616 804,86
Investointien rahavirta	-9 294 704,32	-7 491 479,60
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-764 199,11	-259 650,16
Rahoituksen rahavirta	-764 199,11	-259 650,16
Rahavarojen muutos	<u>-3 120 859,57</u>	<u>669 081,25</u>
Rahavarat tilikauden alussa	6 783 317,71	6 114 236,46
Rahavarat tilikauden lopussa	3 662 458,14	6 783 317,71

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Kaakkois-Suomi

	milj. eur				
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2022	2021	2020	2019	2018
Liiketulos	7,5	10,9	6,9	10,0	10,83
Kokonaistulos	-3,2	18,2	8,7	16,6	6,98
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo) prosentteina	-6,1	6,8	2,3	6,5	0,13
Kokonaispääoman tuotto, %	-1,6	10,3	5,50	10,7	4,96
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	59	59	58,0	61	61,10
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	59	59	58	61	61,10
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	40,1	39,3	38,9	37,6	36,77
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua, %	53,6	56,0	59,0	53,5	52,63
Vahinkosuhte, %	54,0	56,8	60,2	55,0	54,36
Liikekulusuhte, %	25,9	24,1	25,3	25,3	26,34
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua, %	79,5	80,1	84,2	78,8	78,97
Yhdistetty kulusuhte, %	79,9	81,0	85,5	80,3	80,7

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Kaakkois-Suomi

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Kaakkois-Suomi

1. Vakuutusmaksutulo	2022	2021
Ensivakuutus		
Kotimaasta	40 110 117,20	39 311 154,55
Ensivakuutus yhteensä	40 110 117,20	39 311 154,55
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	<u>40 110 117,20</u>	<u>39 311 154,55</u>
Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2022	2021
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	90 945,36	78 642,41
Jakojärjestelmämaksut	1 008 760,72	1 138 403,31
Vakuutusmaksuvero	8 702 020,24	8 481 814,38
Palosuojelumaksu	122 294,02	119 439,11
Liikenneturvallisuusmaksu	84 536,50	81 381,36
Yhteensä	<u>10 008 556,84</u>	<u>9 899 680,57</u>

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleen- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2022	6 015 273,53	6 020 539,53	-3 225 042,77	-1 465 876,51	-15 371,32	1 314 248,93
	2021	6 026 485,34	6 015 575,34	-2 630 801,71	-1 349 871,70	-14 811,81	2 020 090,12
	2020	5 974 284,99	5 937 512,99	-3 300 498,14	-1 335 252,62	-15 898,27	1 285 863,96
Moottoriajoneuvon vastuu	2022	8 405 207,52	8 257 270,52	-483 937,61	-2 057 659,77	-1 452 030,68	4 263 642,46
	2021	8 134 392,03	8 140 541,03	-5 488 203,94	-1 894 823,30	-478 806,43	278 707,36
	2020	8 114 840,32	8 068 973,32	-5 851 966,55	-2 231 542,85	-427 771,31	-442 307,39
Maa-ajoneuvot	2022	10 467 700,63	10 404 493,63	-6 992 642,91	-2 520 415,18	-29 144,26	862 291,28
	2021	10 283 731,36	10 224 142,36	-5 930 997,80	-2 320 957,76	-83 794,88	1 888 391,92
	2020	10 076 426,12	9 875 340,12	-6 514 849,99	-2 643 873,35	99 467,44	816 084,22
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2022	653 542,17	598 692,17	-230 089,94	-135 819,33	-480,73	232 302,17
	2021	556 063,30	540 858,30	-397 688,84	-125 070,85	-424,32	17 674,29
	2020	520 418,24	525 418,24	-265 788,99	-114 791,35	-435,74	144 402,16
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2022	12 071 432,18	12 036 098,18	-11 919 802,52	-2 935 633,70	2 877 425,78	58 087,74
	2021	11 953 423,61	11 948 294,61	-6 944 828,31	-2 703 317,37	-452 885,00	1 847 263,93
	2020	11 976 137,56	11 888 360,56	-6 781 413,91	-2 502 450,46	-257 319,52	2 347 176,67
Vastuu	2022	1 265 881,70	1 238 449,70	-489 102,50	-297 831,50	-18 748,27	432 767,43
	2021	1 181 286,09	1 172 020,09	-349 272,18	-274 262,78	-17 802,60	530 682,53
	2020	1 143 795,10	1 138 572,10	-357 134,69	-173 564,41	-19 557,79	588 315,21
Oikeusturva	2022	963 400,49	945 184,49	-548 815,58	-223 131,33	0,00	173 237,58
	2021	917 296,53	902 087,53	-525 018,00	-205 473,66	0,00	171 595,87
	2020	883 961,37	876 988,37	-350 101,43	-148 769,51	0,00	378 117,43
Muut	2022	267 678,98	266 686,98	-199 886,81	-64 999,34	67 818,27	69 619,10
	2021	258 476,29	253 991,29	-39 677,28	-59 855,23	-28 078,52	126 380,26
	2020	245 890,66	248 314,66	-152 685,04	-33 059,91	-23 145,38	39 424,33
Ensivakuutus yhteensä	2022	40 110 117,20	39 767 415,20	-24 089 320,64	-9 701 366,66	1 429 468,79	7 406 196,69
	2021	39 311 154,55	39 197 510,55	-22 306 488,06	-8 933 632,65	-1 076 603,56	6 880 786,28
	2020	38 935 754,36	38 559 480,36	-23 574 438,74	-9 183 304,46	-644 660,57	5 157 076,59
Yhteensä	2022	40 110 117,20	39 767 415,20	-24 089 320,64	-9 701 366,66	1 429 468,79	7 406 196,69
	2021	39 311 154,55	39 197 510,55	-22 306 488,06	-8 933 632,65	-1 076 603,56	6 880 786,28
	2020	38 935 754,36	38 559 480,36	-23 574 438,74	-9 183 304,46	-644 660,57	5 157 076,59
Tasoisuudsmäärän muutos	2022						544 680,00
	2021						544 680,00
	2020						544 680,00
Vakuutustekninen kate	2022						7 950 876,69
	2021						7 425 466,28
	2020						5 701 756,59

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2022	2021
Maksetut korvaukset	2 860 241,44	2 728 674,02
Liikekulut	9 564 117,95	8 721 941,84
Sijoitustoiminnan hoitokulut	157 994,98	157 935,83
Muut kulut	737 982,88	724 054,22
Yhteensä	<u>13 320 337,25</u>	<u>12 332 605,91</u>

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut	2022	2021
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	1 061 180,36	944 104,56
Muut vakuutusten hankintamenot	3 434 909,77	3 335 256,20
	<u>4 496 090,13</u>	<u>4 279 360,76</u>
Vakuutusten hoitokulut	3 070 590,38	2 671 670,38
Hallintokulut	2 134 686,15	1 982 601,51
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-137 248,71	-211 690,81
Yhteensä	<u>9 564 117,95</u>	<u>8 721 941,84</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut	2022	2021
Palkat ja palkkiot	3 475 941,09	3 431 928,57
Eläkekulut	718 403,59	722 944,57
Muut henkilösivukulut	96 180,24	107 134,06
Yhteensä	<u>4 290 524,92</u>	<u>4 262 007,20</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	346 826,78	331 966,48
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	95 200,00	83 950,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	46 700,00	43 200,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	59	59
------------	----	----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2022	2021
Tilintarkastus	8 654,56	8 352,99
Muut palvelut	0,00	1 407,28
Yhteensä	<u>8 654,56</u>	<u>9 760,27</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kuluja erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2022	2021
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	1 945 554,53	1 867 460,68
Yhteensä	<u>1 945 554,53</u>	<u>1 867 460,68</u>
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyhtiöihin		
Korkotuotot	0,00	-2 162,65
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>-2 162,65</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Korkotuotot	5 625,00	5 625,00
Yhteensä	<u>5 625,00</u>	<u>5 625,00</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Korkotuotot	0,00	50,46
Muut tuotot	120 295,39	125 253,02
Yhteensä	<u>120 295,39</u>	<u>125 303,48</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	1 033 073,33	506 542,27
Korkotuotot	91 607,82	56 740,49
Muut tuotot	418 756,42	447 911,63
Yhteensä	<u>1 543 437,57</u>	<u>1 011 194,39</u>
Yhteensä	3 614 912,49	3 007 420,90
Arvon alentumisten palautukset	246 302,61	1 250 231,68
Myyntivoitot	1 065 781,85	1 164 269,53
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	4 926 996,95	5 421 922,11
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yritykset	-40 226,40	-43578,60
Muut yritykset	-223 395,91	-151 353,20
Yhteensä	<u>-263 622,31</u>	<u>-194 931,80</u>
Kulut muista sijoituksista	-137 135,30	-136 923,35
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Omistusyhteisyhtiöiden yritykset	0,00	-26 220,05
Muut yritykset	-58 067,12	-61 247,06
Yhteensä	<u>-58 067,12</u>	<u>-87 467,11</u>
Yhteensä	-458 824,73	-419 322,26
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-4 652 763,27	-154 148,49
Rakennusten suunnitelmapoistot	-2 488,27	-2 488,27
Yhteensä	<u>-4 655 251,54</u>	<u>-156 636,76</u>
Myyntitappiot	-66 895,61	-1 003 258,27
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-5 180 971,88	-1 579 217,29
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnäkökohtia ja niiden oikaisua	-253 974,93	3 842 704,82
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	<u>-253 974,93</u>	<u>3 842 704,82</u>

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2022	2021
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	1 014 853,70	888 882,79
Muut tuotot	72 847,63	16 048,87
Yhteensä	<u>1 087 701,33</u>	<u>904 931,66</u>
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-737 982,88	-724 054,22
Muut kulut	-13 709,01	-17 011,77
Yhteensä	<u>-751 691,89</u>	<u>-741 065,99</u>

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:	2022	
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	1 389 328,37	225 000,00
Vähennykset	-30 000,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 359 328,37	225 000,00
Kertyneet poistot 1.1.	-32 583,96	
Tilikauden poistot	-2 488,27	
Kertyneet poistot 31.12.	-35 072,23	
Arvonalentumiset 1.1.	-378 579,80	
Arvonalentumisten palautukset	26 100,00	
Arvonalentumiset 31.12.	-352 479,80	
Kirjanpitoarvo 31.12.	971 776,34	225 000,00
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:		
Jäljellä oleva hankintameno	343 134,05	
Kirjanpitoarvo	343 134,05	
Käypä arvo	371 189,13	

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisy yrityksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2022	2021
Hankintameno 1.1.	52 504 038,36	49 165 423,59
Lisäykset	9 745 991,17	5 039 448,17
Vähennykset	-2 604 556,91	-1 700 833,40
Hankintameno 31.12.	59 645 472,62	52 504 038,36
Arvonalentumiset 1.1.	-513 664,58	-571 958,63
Tilikauden arvonalentumiset	-154 946,05	-18 627,18
Arvonalentumisten palautukset	25 784,21	76 921,23
Arvonalentumiset 31.12.	-642 826,42	-513 664,58
Kirjanpitoarvo 31.12.	59 002 646,20	51 990 373,78
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisy yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	0,00	3 029 986,76
Vähennykset	0,00	-3 029 986,76
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00
Arvonalentumiset 1.1.	0,00	-1 022 451,36
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0,00	1 022 451,36
Arvonalentumiset 31.12.	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00
Omistusyhteisy yritysten liikkeeseenlaskemat rahoitus- ja lainasaamiset omistusyhteisy yrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	0,00	200 000,00
Vähennykset	0,00	-33 333,33
Siirrot erien välillä	0,00	-166 666,67
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00
Yhteensä	59 002 646,20	51 990 373,78

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluviissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio	
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3)	Espoo	1,4	672 801 081,89	55 497 834,39
LähiTapiola Palvelut Oy	3)	Espoo	0,7	10 134 952,70	-1 668 054,89
LähiTapiola Rahoitus Oy	3)	Espoo	1,6	107 077 889,86	13 618 104,45
LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni	3)	Espoo	0,7	73 574 560,12	-5 505 027,51
Yhteensä				863 588 484,57	61 942 856,44

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio	
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3)	Espoo	2,8	26 200 887,41	84 135,24
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3)	Espoo	3,0	23 123 930,75	-1 043 015,18
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	3,5	14 739 075,86	559 774,13
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3)	Espoo	2,6	423,21	-60,00
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3)	Espoo	2,6	74 445 938,82	17 468 894,53
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3)	Espoo	1,5	186 245 843,24	21 534 952,99
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3)	Espoo	1,6	93 847 895,35	11 001 250,93
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3)	Espoo	1,1	164 503 965,63	2 815 849,24
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	2,6	551 747 792,31	5 764 282,09
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3)	Espoo	1,1	47 615 243,60	-2 500 000,00
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3)	Espoo	5,6	134 426,65	6 760,73
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	5,6	44 935 644,26	3 835 644,18
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	3,2	20 479 092,06	869 173,28
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3)	Espoo	1,5	167 595 317,69	6 751 228,69
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3)	Espoo	1,4	153 676 220,42	2 166 665,38
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3)	Espoo	4,1	177 711 092,79	3 811 055,18
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3)	Espoo	2,6	622 194 921,27	17 846 342,89
Yhteensä				2 369 197 711,32	90 972 934,30

LähiTapiola Kaakkois-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 1 (1) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 1 (1).

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle omistusyhteisyritys.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Muut		4 797,00	68 668,83	199 232,02	
Yhteensä		4 797,00	68 668,83	199 232,02	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		198,00	34 561,43	43 497,19	
Yhteensä		198,00	34 561,43	43 497,19	
Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		1,00	3 868,32	3 868,32	
Yhteensä		1,00	3 868,32	3 868,32	

Sijoitusrahastot			
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans	1 953 877,24	1 953 877,24	Ranska
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Eurooppa	5 031 997,59	5 373 104,74	Suomi
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Pitkäkorko	4 615 600,28	4 615 600,28	Suomi
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Yrityslaina	5 030 817,30	5 030 817,30	Suomi
Erikoissijoitusrahasto LähiTapiola AIF USA ESG	1 671 219,59	2 671 110,27	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A	4 603 140,42	4 835 698,38	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskisuuret ESG A	3 115 844,31	3 115 844,31	Suomi
LähiTapiola High Yield A	5 951 264,04	6 015 424,30	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A	773 408,12	1 437 404,97	Suomi
LähiTapiola Kasvu ESG A	750 800,73	1 045 839,24	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A	1 197 394,17	1 371 437,09	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	3 779 665,03	3 779 665,03	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A	4 888 383,04	4 888 383,04	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A	1 027 208,53	1 364 328,29	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A	2 815 758,79	3 095 558,78	Suomi
LähiTapiola Lyhytkorko ESG A	1 614 666,80	1 614 666,80	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A	4 753 459,87	4 753 459,87	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A	3 089 634,44	3 563 979,39	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A	1 999 189,12	2 146 661,86	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A	2 565 080,40	2 565 080,40	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A	2 126 737,09	2 490 409,13	Suomi
LähiTapiola Suoja A	2 023 304,76	2 169 996,73	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A	1 961 275,19	2 257 206,69	Suomi
LähiTapiola USA Keskisuuret ESG A	974 199,17	1 644 748,32	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A	8 199 591,44	8 199 591,44	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund	1 686 465,61	1 686 465,61	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake	1 469 343,10	2 470 402,86	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake	602 731,62	764 856,49	Suomi
Sijoitusrahasto LähiTapiola Eurooppa HY ESG B	3 258 562,34	3 258 562,34	Suomi
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF	1 098 212,50	1 098 212,50	Luxemburg
Muut	830 377,20	1 056 193,97	
Yhteensä	85 459 209,83	92 334 587,66	
Pääomasijoitusrahastot			
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	1 827 723,63	2 374 445,95	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky	1 614 778,45	1 614 778,45	Suomi
Muut	737 218,53	753 094,42	
Yhteensä	4 179 720,61	4 742 318,82	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä	4 996,00	89 746 029,02	97 323 504,01

8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2022

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Kalusto
Hankintameno 1.1.	4 577 055,07	211 885,00	1 443 325,01
Lisäykset	258 518,23	358 868,00	40 274,41
Vähennykset	-39 777,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	88 104,00	-88 104,00	0,00
Hankintameno 31.12.	4 883 900,30	482 649,00	1 483 599,42
Kertyneet poistot 1.1.	-1 378 396,57	0,00	-1 330 767,99
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	27 180,95	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-562 973,01	0,00	-38 207,94
Kertyneet poistot 31.12.	-1 914 188,63	0,00	-1 368 975,93
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 969 711,67	482 649,00	114 623,49

9. Oman pääoman muutokset ja arvonkorotusrahaston erittely

9.1 Oman pääoman muutokset	1.1.2022	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2022
Pohjarahasto	5 312 642,23	0,00	0,00	5 312 642,23
Takuupääoma	10 681 402,86	0,00	0,00	10 681 402,86
Varmuusrahasto	40 030 337,38	8 990 128,18	-724 199,11	48 296 266,45
Käyttörahaso	125 000,00	150 000,00	-40 000,00	235 000,00
Tilikauden voitto	9 140 128,18	6 398 048,33	-9 140 128,18	6 398 048,33
Oman pääoman muutokset yhteensä	<u>65 289 510,65</u>	<u>15 538 176,51</u>	<u>-9 904 327,29</u>	<u>70 923 359,87</u>

9.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista	31.12.2022
Tilikauden voitto	6 398 048,33
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	48 296 266,45
Käyttörahaso	235 000,00
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	<u>54 929 314,78</u>

10. Korvausvastuu	2022	2021
Korvausvastuun riittävyys		
Muu tapaturma ja sairaus	385 806,74	425 139,71
Moottorijoneuvon vastuu	5 135 984,14	-962 021,17
Maa-ajoneuvot	510 672,10	631 648,43
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	-4 834,00	43 706,49
Palo- ja muu omaisuusvahinko	-69 232,95	855 743,05
Vastuu	96 763,31	89 354,73
Oikeusturva	-177 609,23	-199 341,38
Muut	-41 274,92	25 961,39
	<u>5 836 275,19</u>	<u>910 191,25</u>

11. Muut pakolliset varaukset	2022	2021
Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	162 832,00	138 098,00
	<u>162 832,00</u>	<u>138 098,00</u>

12. Laskennalliset verovelat	2022	2021
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	659 400,00	1 192 150,00
	<u>659 400,00</u>	<u>1 192 150,00</u>

13. Saamiset ja velat	2022	2021
13.1 Saamisten erittely	2022	2021
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	5 733,47	15 219,93
	<u>5 733,47</u>	<u>15 219,93</u>
13.2 Velkojen erittely	2022	2021
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	303 662,00	253 216,00
Muut velat	127 329,20	115 033,73
	<u>430 991,20</u>	<u>368 249,73</u>

13.3 Siirtovelkojen erittely	2022	2021
Velat henkilöstölle	903 885,87	842 216,64
Muut siirtovelat	256 279,44	285 237,14
	<u>1 160 165,31</u>	<u>1 127 453,78</u>

14. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Taseeseen sisältymättömät vastuusitoumukset ja vastuut

Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	166 537,20	152 547,48
Seuraavina vuosina maksettava määrä	333 074,40	305 094,96
	<u>499 611,60</u>	<u>457 642,44</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyritykset	852 823,24	-901 408,60
Yhteistoimintayritykset	1 603 256,12	-1 149 261,87
	<u>2 456 079,36</u>	<u>-2 050 670,47</u>
Positiivinen alv-vastuu = alv-velka		
Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu		
- 10 v. tarkistuskausi		
Muut ryhmän yritykset	78 779 260,49	41 315 064,70
	<u>78 779 260,49</u>	<u>41 315 064,70</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	17 763 486,69	26 174 211,67
Merkintäsitoumukset	0,00	147 601,88
	<u>17 763 486,69</u>	<u>26 321 813,55</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

15. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirireksteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 14.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Kaakkois-Suomi

TULOSANALYYSI

	2022	2021	Muutos	€1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	36 926	36 158	769	2,1 %
Korvauskulut	-19 956	-20 555	599	-2,9 %
Liikekulut	-9 564	-8 722	-842	9,7 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	7 406	6 881	525	7,6 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	-254	3 843	-4 097	-106,6 %
Muut tuotot ja kulut	336	164	172	105,1 %
Liikevoitto	7 488	10 887	-3 399	-31,2 %
Tasoitusmäärän muutos	545	545	0	0,0 %
Voitto ennen tilinpäättösiirtoja ja veroja	8 033	11 432	-3 399	-29,7 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-1 635	-2 292	657	-28,7 %
Kauden voitto	6 398	9 140	-2 742	-30,0 %
Liikevoitto	7 488	10 887	-3 399	-31,2 %
Arvostuserojen muutos	-10 646	7 355	-18 001	-244,7 %
Kokonaistulos	-3 158	18 243	-21 400	-117,3 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2022

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2022		31.12.2021		31.12.2022		31.12.2021
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	60,1	35,8	77,8	44,0	60,1	35,8	44,0
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	54,8	32,6	67,9	38,4	54,8	32,6	38,4
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	5,3	3,1	9,9	5,6	5,3	3,1	5,6
Osakesijoitukset yhteensä	84,6	50,3	76,6	43,4	84,6	50,3	43,4
Noteeratut osakkeet ³⁾	34,8	20,7	34,4	19,5	34,8	20,7	19,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	46,3	27,5	39,2	22,2	46,3	27,5	22,2
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	3,5	2,1	3,0	1,7	3,5	2,1	1,7
Kiinteistösijoitukset yhteensä	23,4	13,9	22,3	12,6	23,4	13,9	12,6
Suorat kiinteistösijoitukset	1,3	0,8	1,3	0,7	1,3	0,8	0,7
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	22,1	13,1	21,0	11,9	22,1	13,1	11,9
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	168,1	100,0	176,7	100,0	168,1	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	168,1	100,0	176,7	100,0	168,1	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,5

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- 8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti). Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.
- 9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2022

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle						
			2022		2022	2021	2020	2019	2018
			milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	-8,3	73,3	-11,3	0,2	2,3	5,8	-1,8		
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Joukkovelkakirjalainat	-8,2	62,7	-13,1	0,3	2,6	6,3	-2,0		
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	-0,1	10,6	-0,6	-0,2	-0,1	2,0	-0,6		
Osakesijoitukset yhteensä	-3,6	84,3	-4,2	14,7	3,2	9,9	0,9		
Noteeratut osakkeet ³⁾	-6,0	40,5	-14,9	24,2	4,1	21,9	-4,1		
Pääomasijoitukset ⁴⁾	1,9	40,8	4,6	8,1	2,7	4,0	5,4		
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,5	3,0	18,0	4,3	2,3	4,8	0,3		
Kiinteistösijoitukset yhteensä	1,1	22,2		4,5	-0,7	1,2	5,7		
Suorat kiinteistösijoitukset	-0,1	1,3	-8,6	-7,4	-4,5	-17,2	0,4		
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	1,2	20,9	6,0	5,4	-0,4	2,8	6,2		
Muut sijoitukset	0,0	0,0	5,1	0,0	0,0	-3,4	-1,3		
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4	-1,3		
Sijoitukset yhteensä	-10,8	179,8	-6,0	6,9	2,3	6,6	0,2		
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,1								
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	-10,9	179,8	-6,1	6,8	2,3	6,5	0,1		

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Kaakkois-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Kaakkois-Suomi) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulospaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintamenoosaakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoosaakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoosaakka.

9.1.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarvointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppavormen menetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratulojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoimana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, jolle on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

9.1.4 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahämääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alempaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

9.1.5 Poistot ja poistoero

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikeeseen suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset 3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset 5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä- ja rakennukset 30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto 25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto 25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina veloitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta. Lisäeläkkeen piirissä ovat ne henkilöt, joiden työsuhde on ollut 5 vuotta voimassa 31.12.2012, sekä viiden palvelusvuoden jälkeen ne henkilöt, joiden työsuhde on ollut voimassa 31.12.2012.

LähiTapiola Kaakkois-Suomen toimitusjohtajan ja johdon eläkeikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuovelka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvelan riittävyys myös silloin, kun vastuuvelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Vakuutusvalvontaviranomainen vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemuotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 0,7 (vuoden 2021 tilinpäätöksessä 0,5) prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemuotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssikuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatumisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuavelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2022 0,5 prosentista 0,7 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 1,1 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen taustalla on vastuavelan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkinatuotto. Lisäksi liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin muutos, joka kasvatti vähäisesti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti.

Laskuperustekorkoa muutettiin myös vuonna 2021 1,0 prosentista 0,5 prosenttiin, ja sen vaikutus näkyi yhtiössä kertaluonteisena korvausvastuun lisääntymisenä yhteensä 3,3 miljoonalla eurolla. Eläkepääomien määrittämisessä otettiin käyttöön uusi kuolevuusmalli K2021, jonka vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä kuolevuusmalliin muutos pienensi korvausvastuun määrää yhtiössä 1,4 miljoonalla eurolla.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta
Vakuutusmaksutuotot
Korvauskulut
Liikekulut
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset
Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai- tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai –tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa

+ Arvonmuutokset kirjanpidossa

+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvo

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakauksessa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyhtiöihin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteöstösijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ & \quad \text{rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ = & \frac{\quad}{\text{Taseen loppusumma} + \text{Sijoitusten arvostuserot}} \times 100 \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisen arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumäärästä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhte

Vahinkosuhte prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhte + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$\begin{aligned} & \text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja,} \\ & \quad \text{ilman perustekorkokulua)} \\ = & \frac{\quad}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100 \end{aligned}$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut} + \text{Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10 Riskienhallinnan liitetiedot

10.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien riskit
- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyyksriskien kartoitus on kytketty osaksi säännöllisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyyksriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyyksriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

10.2 Riskienhallinnan organisointi

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta

ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Myös talous- ja taseenhallintatoiminnot avustavat hallituksia liiketoiminnan seurannan käytännön toteuttamisessa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-ehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa.

10.3 Raportointi

Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä kattavalla ja ajan tasalla olevalla dokumentaatiolla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä. Lisäksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

10.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta

Yhtiön vakuutustoiminnan riskejä ovat vahinkovakuutustoiminnan riskit sekä markkina-, vastapuoli- ja likviditeettirisikit.

10.4.1 Vahinkovakuutustoiminnan riskit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus- tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussuojiiin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutussopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyyteen sekä kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskejä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Asiakkaiden luotto- ja taustatietojen tarkistaminen ennen asiakasvalintaa ja epäselvien vahinkojen selvittely ovat tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuvelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriski liittyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirralltaan pitkäkestoisin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin on hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkemuoitoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskonttataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määrätymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytettävä laskuperustekorokko (0,7 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määrätymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvetka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti johdettujen vakuutusluokkakohdista kertomien avulla. Eläkemuoitoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä 2021-kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymävuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohdaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudatetaan tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varauksella varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisena osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutusluokkiin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutusluokkien varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutusrakenteeseen sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutusluokkiin liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutusluokkien hankintaohjeen avulla. Jälleenvakuutusluokkien ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutusluokkien rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulatio sekä vakavaraisuusasetus. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutusluokkakohdaiset omapäätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuutusluokkiin hyväksytään vain luottoluokituksestaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutusluokkien hankintaan hajautetusti riittävän useilta jälleenvakuutuksen antajilta hallituksen asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiivillä ensi- ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivakuutusluokkiin ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

10.4.2 Markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiriskit

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden markkina-arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen, kiinteistöjen arvojen tai arvovaihteluiden (volatiliteetti) muutoksista. Keskittymäriskit luetaan tässä markkinariskeiksi samoin kuin Solvenssi II -kehikossa. Keskittymäriskistä syntyy varojen liiallisesta keskittymisestä esimerkiksi yksittäisiin vastapuoliin, maantieteellisesti tai toimialoittain. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, transaktion tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiriskeillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskeitä. Edellinen liittyy rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuuteen ja sen hallintaan. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti vaikuttamatta markkinoiden hintatasoon.

Yhtiön hallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma sisältää sijoitustoiminnan tuottotavoitteen, vakavaraisuustavoitteen, markkinariskienoton tavoitetasot ja riskienoton rajat sekä sijoitusomaisuuden strategisen allokation vaihteluvälineen. Suunnitelmassa kuvataan riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa rajoissa.

Ryhmän yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja markkinariskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä markkinariskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä markkinariskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Yhtiön taseenhallintatoiminto valmistelelee vähintään vuosittain tai tarvittaessa yhtiön hallitukselle ehdotuksen sijoitusten strategisesta allokaatiosta huomioiden yhtiön riskinkantokyvyn, vastuuelan luonteen ja rakenteen asetamat vaatimukset sekä pääomamarkkinoiden tilanteen. Strategisen allokaation sopivuutta testataan erityyppisillä sijoituksiin ja vastuisiin kohdistetuilla stressitesteillä. Taseenhallintatoiminto seuraa strategisen allokaation asianmukaisuutta ja valmistelelee tarvittaessa muutosesityksen yhtiön hallitukselle. Koska strateginen allokaatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin markkinaympäristössä, vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyvityspolitiikassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa selvityksen vastuuelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa markkina-, luotto- ja vastapuoli- sekä likviditeettiriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, valvonnasta ja raportoinnista. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennan viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestausta. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös varojen riittävä hajautus strategisen allokaation omaisuusluokkien sisällä. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokaatiomuutoksilla.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten ja vastuiden markkina-arvoihin. Tätä taseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteel-

linen korkoriski sijoitusten strategista allokaatiota muodostettaessa mm. siten, että korkosijoitusten kassavirrat pyritään sovittamaan vastuiden kassavirtoihin.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja koventanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä rahoituskannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuoliriskiä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisen allokaation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioi sekä rahoitus- ja markkinalikviditeettinäkökulmat.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

10.5 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenetelmällä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet

kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistetaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

10.6 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutosten, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallin-

tatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Lappeenrannassa 7. päivänä maaliskuuta 2023

Jyrki Mattinen
hallituksen puheenjohtaja

Ari Nopanen
hallituksen varapuheenjohtaja

Heli Arminen

Petri Heikkinen

Kaisa Heino

Henri Karppinen

Kirsi Lyytikäinen

Juha Sormunen

Teemu Routti
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Lappeenrannassa 20. päivänä maaliskuuta 2023

KPMG Oy Ab

Timo Nummi

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2023-03-08 18:01:17 (EET)

Tarkistuskoodi: L819FZGK2QHVDV7XELOSP2FCXHTE8ORYPZON
GD073FNLPLWV6G9I7HPEDIVGCZZMO7BQM6XKHB7YS7JG5GQV6L
SNGM18MIXHSOX5Z6T1WYDwxRTUDCP8AIVUY0OXNSC3

LähiTapiola Kaakkois-Suomi Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022.pdf (40 sivua)

bc7d64dab057a55ca3d16e81b42fc85644bbfe0eee4d64ef5b1729ea440530ec

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Kirsi Hellevi Lyytikäinen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Kirsi Hellevi Lyytikäinen

Allekirjoitettu 2023-03-08 08:36:05 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Teemu Lari Matti Routti**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Teemu Lari Matti Routti

Allekirjoitettu 2023-03-08 08:38:29 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Heli Irmeli Kristiina Arminen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Heli Irmeli Kristiina Arminen

Allekirjoitettu 2023-03-08 08:42:01 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Henri Antero Karppinen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Henri Antero Karppinen

Allekirjoitettu 2023-03-08 08:43:07 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Ari Kalervo Nopanen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Ari Kalervo Nopanen

Allekirjoitettu 2023-03-08 09:12:26 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Petri Tapio Heikkinen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Petri Tapio Heikkinen

Allekirjoitettu 2023-03-08 10:49:10 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Kaisa-Mari Heino**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Kaisa-Mari Heino

Allekirjoitettu 2023-03-08 14:57:16 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Jyrki Olavi Mattinen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Jyrki Olavi Mattinen

Allekirjoitettu 2023-03-08 16:00:33 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Juha Tapani Sormunen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Juha Tapani Sormunen

Allekirjoitettu 2023-03-08 18:01:17 (EET)

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Platform of Trust Oy, Business ID 2980005-2, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Allekirjoittajat on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Mobiilivarmenne – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun Mobiilivarmenteella.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa. Asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa www.signspace.fi/verification-fi.html sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2023-03-20 12:17:25 (EET)

Tarkistuskoodi: QUHRWGXUVQ6LI1T5ORB3OE5QAIQPNJH0CLF
HU4Z1ZT47U9UJA8IE89SVU73Q33OTUCKDGOUUMUORGYYQTJELIA
CH1K419MEXHMKO5HHFDQKU1KY4BUGKUM1WIL3F57AA

LähiTapiola Kaakkois-Suomi Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022_Final.pdf (43 sivua)

5b424ee5b25c82b6ec986fa17edc42252b72ca3b2b39d315a462fa24c4887212

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Timo Erkki Nummi**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Timo Erkki Nummi

Allekirjoitettu 2023-03-20 12:17:25 (EET)

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Platform of Trust Oy, Business ID 2980005-2, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Allekirjoittajat on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistaunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa. Asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa www.signspace.fi/verification-fi.html sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Kaakkois-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Kaakkois-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 0225907-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2022. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, epäsuoran rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

MERKITTÄVIMMÄT ARVIDUT OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT

KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN RISKIEN JOHDOSTA

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 28–29)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenuon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainituja alempaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvo.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvoihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätöisperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontroleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuuelva (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 30–31)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuelva on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuelvan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkemuotoisissa

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuelvan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaatikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa

vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttauskorkokantaan.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläke-muotoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjantaidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksemme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Kaakkois-Suomi Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 10 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Lappeenrannassa 20. maaliskuuta 2023

KPMG OY AB

Timo Nummi
KHT